

CON TRÂU XANH

NGUYỄN MINH SƠN

Tại gò Cây Đa ngó xuống hồ ruộng lầy Cây Si hoang vu, con trâu Sinh đang chuyển bụng. Bên cạnh, con nghé Sắn hai năm tuổi đứng giậm chân, ngứa cổ rống om sòm.

Con Sinh của ông nội để lại cho ba. Tuổi đời nó gấp hai lần tuổi tôi. Mỗi năm nó đẻ một lần. Thường đẻ ra con cái. Nghé cái hơn một năm bán cho người ta làm giống.

Khoảng trời chạng vạng, nó sinh xong. Một cái bịch đỏ chót rớt xuống đồng bối rang sẫm chửa quậy. Tôi nhào tới, xé bọc ra. Con nghé đục vùng vẫy một chập rồi gượng đứng lên. Chỉ một cú gượng, nó đứng được liền.

Con nghé sinh ra đúng đêm Trung thu. Ba nói: "Ngó rứa chớ khó nuôi, trâu hay người sinh ngày nì bữa sau dễ bị trời đánh!"

Năm nó tôi mười tuổi. Ba dành việc đặt tên cho tôi. Tên đã có sẵn trong đầu. Tôi chọn con xe trong bàn cờ tướng. Ở làng, nếu trâu cái đặt tên Sinh, Sắn, Bàu, Mang... Trâu đực Xe, Pháo, Mã, Tượng...

Con Xe lớn lên, lộ rõ phẩm chất đầu đàn. Khi sừng bằng gang tay, nó báng ngã một bụi chuối, húc sạt một bờ ruộng, đuổi một con nghé đực lớn hơn chạy có cờ...

Ba kể ngày xưa, ở làng có ông thầy Giác, một đạo sĩ. Ông cưới con trâu y hệt con Xe nhưng màu xanh. Đêm đêm, ông ngồi trên lưng trâu xanh bay lên núi, đuổi trừ yêu ma. Ban ngày, ông cho trâu xanh ăn cỏ khứa, uống nước giọt từ buồng cau, giữ rịt trong vườn không cho giao phối với những con trâu khác.

Tôi chăm sóc và theo dõi con Xe từng ngày. Bộ lông nó từ màu vàng chái chuyển sang màu đen vào năm hai tuổi rưỡi. Tôi thiệt thất vọng. Nó không phải là con trâu xanh.

Nỗi thất vọng nguôi ngoai vào mùa hè. Lúc ruộng vừa gặt xong. Thả chung đàn trâu của làng, ngó con mô cũng có màu đen óng.

Con Xe đúng là con trâu đầu đàn.

Mùa đông, đàn trâu thả rong trên đồng tranh Hóc Nghễ. Buổi sáng tờ mờ đi thăm trâu, hồi mô cũng thấy nó nằm ngoài cùng vòng tròn. Cặp sừng nhọn chìa ra, lâu lâu khi một cái. Những con trâu cái và nghé con đều tùm tùm vô giữa. Hóc Nghễ nổi tiếng là xứ cộp, beo.

Tôi cưới con Xe ra đồng hùng dũng như một tướng quân. Nó sải từng bước dài, chắc nịch. Guốc chẵn to đùng, in sâu xuống mặt ruộng mới gặt. Ba con trâu đực khác trong làng, nghe hơi con Xe cách xa một cánh đồng đã quay đầu nhảy dựng ngược.

Bữa nớ, tôi cùng ba đánh con Xe đi

kéo gỗ. Trời nắng chang chang. Vô tới Khe Hộp, hai cha con nghỉ ăn cơm. Trâu cho mẹp nước.

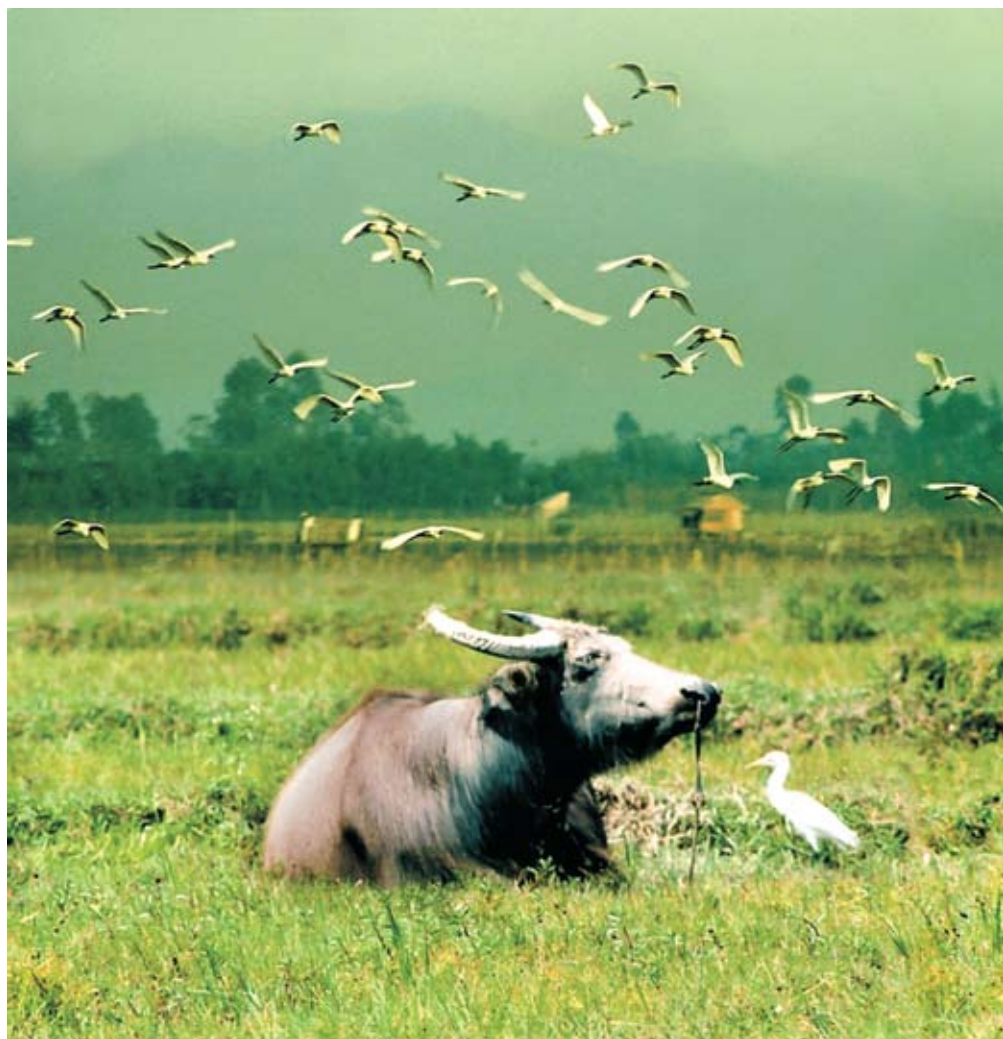
Khe Hộp rộng ba sào ghe, đá hộp to bằng bàn ăn cơm, nước sâu xanh ngắt như ngọc, trên bờ cây cỏ thụ mấy người ôm tỏa bóng.

Khi con Xe vừa dưới nước đứng lên, giữa nắng hè, tự nhiên bộ lông nó ánh màu xanh ngất. Không kiềm chế nổi tôi la to:

- Ba ơi! Ba ngó con Xe kia! Lông nó màu xanh!

Ba ngoảnh nhìn nó một khắc rồi cũng nói theo:

- Ủ! Mẹp nước sạch sê, da nó lộ ra

TÔI CƯỜI CON XE RA ĐỒNG HÙNG DŨNG NHƯ MỘT TUỒNG QUÂN. NÓ SẢI TÙNG BƯỚC DÀI, CHẮC NỊCH. GUỐC CHẶN TO ĐÙNG, IN SÂU XUỐNG MẶT RUỘNG MỚI GẶT. BA CON TRÂU ĐỤC KHÁC TRONG LÀNG, NGHE HƠI CON XE CÁCH XA MỘT CÁNH ĐỒNG ĐÃ QUAY ĐẦU NHẢY DỰNG NGƯỢC.

ẢNH HỒ NGỌC SƠN

màu xanh!

Tôi cười trên lưng con Xe đi vô rừng. Ba thập thững theo sau.

Tới Gành Leo tôi hỏi:

- Ba đi sau còn thấy màu xanh không?

Ba nói:

- Còn!

Tới dốc Lách tôi hỏi, còn xanh không ba?

Ba nói, xanh!

Tới khe Nhám, tôi hỏi còn xanh không?

Ba nói, còn!

Tới trại Ông Cốc tôi hỏi còn xanh không?

Ba nói, xanh!

Con Xe kéo gỗ vô địch. Những khúc trâm lai gần hai, ba tấc nặng như chì nó kéo đi ro ro. Mỗi tuần kéo một cỡ đều đặn.

Tôi nhớ miết mùa hè năm nớ. Nó kéo một tấc gỗ sơn giang gần ba tấc. Trời nắng chang chang. Ra tới tuồng Sim nó sùi bọt mép. Bất chợt, con trâu Pháo đục nhà ông Chín Bời từ trên giồng Hóc Kè băng xuống nhào vô húc nó một phát ngay cổ.

Con Xe vừa mệt, vừa mắc cái ách trên cổ đứng im chịu trận. Tôi lấy đòn xeo nện vào lưng con Pháo nó vẫn lì ra. Tôi quơ lách khô đốt vào dái nó mới bỏ chạy...

Con Pháo lớn hơn con xe một tuổi, nổi tiếng thù vật. Buổi tối về nhà, tôi đốt đuốc đứng tần ngần dưới gốc mù u. Ngó bảy tám vết thương sâu cả ngón tay cắm vào cổ, vào nách chân trước. Máu chảy ròng ròng. Tức lộn ruột.

Tôi xin ba tuần sau cho Xe nghỉ kéo một cỡ. Một mình tôi đánh nó vào Hồ Lớn, hồ Cây Sông... Lựa những bờ cỏ non nhất cho ăn. Lựa những vũng nước trong nhất cho đầm mình. Hơn mười ngày nghỉ kéo gỗ, vết thương nó đã lành. Da thịt căng tròn. Sức lực trở lại.

Buổi chiều ngày thứ mười một, tôi dắt con Xe đi tìm con Pháo.

Tới đồng Đá Béo, thấy ngay con Pháo đang ve vãn mấy con trâu cái trong làng. Nó lảng xãng theo đuôi trâu cái không hề biết hiểm họa tới gần. Tôi nhảy xuống khỏi lưng con Xe, tháo sợi thừng buộc mũi ra, vỗ một cái thật mạnh trên lưng. Đó là mệnh lệnh!

Nó hùng dũng lao tới con Pháo với sức mạnh chưa từng có. Không còn

đường mô khác, con Pháo trụ hai chân trước cúi gầm đầu cầm cự. Một tiếng đùng vang lên chấn động. Con Pháo khuyu chân trụ, mắt đà liểng xiểng. Mấy chục cú húc liên hoàn vào mang tai, kỳ trước...

Con Pháo không cách chi phản đòn nổi. Nó lựa một khoảnh khắc lơ lửng của con Xe quay đầu bỏ chạy. Con Xe rượt theo lên Hóc Ông Thuyền, băng qua Hóc Lác, xuống Rộc Ngang, vô Hồ Cái. Bí đường, con Pháo nhảy lên gò. Con Xe không chịu buông. Tôi hỗn hển bám sát cuộc rượt đuổi ngoạn mục hả lòng. Từ trên gò cao, con Pháo cùng đường mạo hiểm nhảy rầm xuống vực sâu toàn cây bông bong. Con Xe khụng đứng lại ngó theo.

Ba ngày sau con Pháo mới dám mò về làng.

Mãi mãi từ đó tới khi con Xe chết, bất cứ nơi đâu Xe xuất hiện thì lãnh địa đó là của nó.

Mãi mãi từ đó tới ngày con Xe chết, cánh đồng mô con Xe xuất hiện thì con Pháo cụp đuôi bỏ chạy.

Mãi mãi từ đó tới ngày con Xe chết, đàn nghé trong làng đều là hậu duệ của con Xe.

Con Xe màu xanh của tôi chết tức tưởi.

Bữa nớ nó kéo gỗ ra tới Gành Ngang. Khúc gỗ to trượt gành, lồi tụt xuống vực. Nó nằm dưới vực ngửa bốn chân lên trời. Tôi và ba tái mặt. Con Xe nằm đó thoi thóp thở. Nó nhướn cặp mắt đỏ ngầu nhìn tôi. Từ khoe mắt ứa ra hai dòng lệ.

Hai cha con chôn cất con Xe ngay trong rừng.

Hai cha con lủi thủi rời khỏi cánh rừng xanh buồn thảm.

Đọc đường, tới Gành Leo tôi hỏi ba, con Xe màu xanh phải không ba?

Ba nói, màu đen.

Không bao giờ có con trâu màu xanh. Ngoài con trâu của thầy Cuội và con trâu ông thầy Giác.

Tới Khe Hộc tôi hỏi ba, con Xe màu xanh phải không ba?

Ba nói, màu đen.

Tới Hóc Trao, tôi hỏi con Xe màu xanh phải không ba?

Ba nói, không. Màu đen.

Tới nhà, tôi hỏi con Xe màu xanh phải không ba?

Ba nói, không. Màu đen con à! ■